

KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMAS VIEŠOJOJE ĮSTAIGOJE CPO LT

2022 m. spalio 7 d.
Vilnius

Viešoji įstaiga CPO LT (toliau – CPO LT) vykdydama savo veiklą vadovaujasi teisės aktais, reglamentuojančiais kovos su korupcija principus, tikslus ir uždavinius. CPO LT korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas atliekamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo¹ (toliau – KPI) 10 straipsniu ir Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijomis².

CPO LT veiklą vykdo vadovaudamasi Steigėjo patvirtintu³ metiniu Veiklos planu⁴ (toliau – 2022 m. CPO LT veiklos planas), kurio 6 užduoties „CPO LT antikorpūcinės aplinkos kūrimas“ suplanuota 6.5 priemonė „Nustatyta korupcijos pasireiškimo CPO LT tikimybė (III ketv.)“.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą CPO LT atliko direktoriaus pavaduotoja Vaida Vaitkevičiūtė-Daugvilė, kuri paskirta atsakinga už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą CPO LT⁵.

Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą CPO LT analizuotas laikotarpis nuo 2021 m. spalio 1 d.⁶ iki 2022 m. rugsėjo 30 d.

CPO LT veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo ir vertinimo tikslas – antikorpūciniu požiūriu įvertinti CPO LT veiklos sritis, siekiant nustatyti korupcijos rizikas ir (ar) rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidas darbuotojams ar kitiems asmenims padaryti korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus ir nustatyti priemones, skirtas nustatytoms korupcijos rizikoms ir (ar) rizikos veiksniams sumažinti ar pašalinti.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo uždaviniai:

1. nustatyti CPO LT veiklos sritis, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė;
2. identifikuoti korupcijos rizikas ir (ar) rizikos veiksnius srityse, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė;
3. nustatyti korupcijos rizikos ir (ar) rizikos veiksnių mažinimo ar pašalinimo priemones.

Atliekant CPO LT veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymą ir vertinimą, naudoti šie metodai:

1. teisės aktų sisteminė ir dokumentų lyginamoji analizė;
2. apklausos metodas.

¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.168154/asr>

² <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/6132e04051d911ec862fdcbc8b3e3e05>

³ Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2022 m. kovo 15 d. įsakymas Nr. 4-406 „Dėl Viešosios įstaigos CPO LT 2022 metų veiklos plano patvirtinimo“

⁴ https://www.cpo.lt/wp-content/uploads/2022/03/2022-m.-veiklos-planas_EIMIN-patvirtintas-220315-Nr.-4-406.pdf

⁵ CPO LT direktoriaus 2018 m. rugsėjo 28 d. įsakymas Nr. 3V-213 „Dėl Vaidos Vaitkevičiūtės-Daugvilės paskyrimo vykdyti korupcijos prevenciją ir kontrolę“

⁶ <https://www.cpo.lt/wp-content/uploads/2021/10/CPO-LT-K-pasireiskimo-tikimybes-nustatymo-apra%C5%A1ymas-2021-m.pdf>

Atsižvelgiant į tai, kad korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas įstaigoje yra vienas iš antikorupcinės aplinkos elementų, buvo analizuojamos ne tik CPO LT veiklos, bet jos funkcijos bei kiti veiksniai, didinantys antikorupcinį pažeidžiamumą.

CPO LT veiklos įstatų⁷ 10 punkte nurodytos CPO LT veiklos sritys:

1. viešųjų pirkimų atlikimas kitų perkančiųjų organizacijų vardu;
2. centralizuotų viešųjų pirkimų elektroninio katalogo valdymas ir administravimas;
3. elektroninio pirkimų centro, skirto neperkančiųjų organizacijų pirkimams, finansuojamiems valstybės biudžeto, įskaitant Europos Sąjungos finansinę paramą ir kitą tarptautinę finansinę paramą, ir (arba) savivaldybių biudžetų lėšomis, vykdyti, valdymas ir administravimas.

CPO LT įsiedigus ir sertifikavus Kokybės vadybos sistemą (toliau – KVS) ISO 9001 šios veiklos sritys nurodytos ir Bureau Veritas audito sertifikate⁸.

Diegiant KVS CPO LT veiklos sritys buvo detalizuotos nustatant procesus ir subprocesus bei paskiriant jų šeimininkus⁹, kuriems pavesta:

1. užtikrinti nuolatinį proceso/subproceso pabaigos ir numatytų rezultatų pasiekimą kontroliuojant ir valdant atsirandančias neatitiktis;
2. siekti stiprinti savo proceso veiklą, nuolat ieškoti naujų galimybių padaryti proceso pakeitimus projektuojant, organizuojant, skirstant resursus.

Vadovaujantis 2022 m. CPO LT Veiklos plano 6 užduoties „CPO LT antikorupcinės aplinkos kūrimas“ 6.1 priemone „Įdiegta ISO 37001 Antikorupcinės vadybos sistema“ 2022 m. CPO LT diegiama Antikorupcinės vadybos sistema 37001. Diegiant vadybos sistemą 37001 vadovaujamosi KVS nustatytais CPO LT veiklos sritimis ir procesais.

Vykdamas KVS suinteresuotųjų šalių ir irzikų vertinimą bei nuo 2019 m. vykdamas Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą, viena iš korupcijai paveikiausių sričių identifikuojama CPO LT veikla – viešųjų pirkimų vykdymas kitų perkančiųjų organizacijų pavedimu. Ši rizika kyla iš CPO LT suinteresuotųjų šalių/partnerių – perkančiųjų organizacijų, pavedusių vykdyti pirkimus CPO LT.

Vertinant šią riziką 2022 m. CPO LT KVS suinteresuotųjų šalių ir rizikų identifikavimo registre bei KVS 2022 m. Rizikų valdymo plane¹⁰ nurodytos rizikos:

1. galimas užsakovų piktnaudžiavimas institucijos teikiamomis paslaugomis, pavyzdžiui, teikiant neteisėtas pirkimo užduotis (pvz., taikomas vienam tiekėjui). Vertinant šią riziką jos tikimybei buvo skiriami 9 balai, pasekmėms – 9 balai, bendras vertinimas – 81 balas. Rizika, vadovaujantis Kokybės planavimo procedūra¹¹, vertintina kaip reikšminga ir pasirinkta rizikos valdymo kryptis – mažinti riziką;

⁷ https://www.cpo.lt/wp-content/uploads/2022/08/CPO-LT-%C4%AFstatai_220601.pdf

⁸ 2022 m. gegužės 30 d. (2022 m. birželio 22 d. Sertifikato Nr. LT005578) Bureau Veritas Certification Holding SAS – UK Branch atliko priežiūros auditą, įvertino CPO LT įsiedigtą kokybės vadybos sistemą ir nustatė, jog ji įgyvendinama ir vystoma tinkamai, atitint vadybos sistemos standarto ISO 9001:2015 reikalavimus (https://www.cpo.lt/wp-content/uploads/2022/06/E-Cert_CPO-LT_2022_Q_LT.pdf).

⁹ CPO LT direktoriaus 2022 m. gegužės 5 d. įsakymas Nr. 16KVS-35 „Dėl viešosios įstaigos CPO LT kokybės vadybos sistemos procesų ir jų šeimininkų sąrašo patvirtinimo“

¹⁰ CPO LT direktoriaus 2022 m. gegužės 24 d. įsakymas Nr. 16KVS-27 „Dėl viešosios įstaigos CPO LT kokybės vadybos sistemos rizikų valdymo plano patvirtinimo“

¹¹ CPO LT direktoriaus 2021 m. kovo 31 d. įsakymas Nr. 16KVS-2 „Dėl viešosios įstaigos CPO LT kokybės planavimo procedūros patvirtinimo“

2. nekokybiškos pirkimo užduoties pateikimas iš užsakovo. Vertinant šią riziką jos tikimybei buvo skiriami – 10 balų, pasekmėms – 8 balai, bendras vertinimas – 80 balų. Rizika, vadovaujantis Kokybės planavimo procedūra¹², vertintina kaip reikšminga ir pasirinkta rizikos valdymo kryptis – mažinti riziką.

Šių rizikų valdymui numatytos priemonės, atsakingi vykdytojai ir priemonių įgyvendinimo terminai:

1. Peržiūrėti inicijuojamus dokumentus;

1.1. peržiūrėti inicijuojamų dokumentų atitikimą viešųjų pirkimų teisės aktams;

1.2. inicijavimo etape užtikrinti, kad būtų naudojami CPO LT parengti dokumentai (išskyrus, kai netikslinga pagal pirkimo specifiką).

2. Didinti CPO LT pirkimus pavedusių vykdyti institucijų iniciatorių viešųjų pirkimų kompetencijas:

2.1. inicijuoti, vykdyti mokymus techninių specifikacijų rengimo, kainos ir kokybės santykio kriterijų nustatymo, pirkimų inicijavimo paraiškų formavimo ir kt. aktualiomis temomis;

2.2. atnaujinti ir papildyti pagalbines, informacines metodines priemones, dokumentus.

CPO LT veiklos sritis – viešųjų pirkimų procedūrų vykdymas pagal pavedimą, vertintina darant prielaidą, kad tam tikri išoriniai ir (ar) vidiniai, ir (ar) individualūs rizikos veiksniai gali sudaryti galimybes atsirasti korupcijai.

Šioje srityje analizuoti:

1. teisinio reglamentavimo trūkumai CPO LT patvirtintuose teisės aktuose;

2. teisės aktų įgyvendinimo CPO LT viešųjų pirkimų, vykdomų pagal kitų perkančiųjų organizacijų pavedimus, aspektai;

3. praktinis viešųjų pirkimų pagal pavedimą vykdymas CPO LT ir siekis nustatyti galimus korupcijos pasireiškimo veiksnius;

4. galimybė įvertinti korupcijos apraiškas, riziką ir jos veiksnius mažinančias priemones;

5. CPO LT elektroninio katalogo naudotojų (perkančiųjų organizacijų¹² ir tiekėjų¹³) apklausų duomenys siekiant išsiaiškinti galimas korupcijos apraiškas ir jas užkardyti;

6. CPO LT darbuotojų apklausos duomenys siekiant išsiaiškinti institucijos darbuotojų tolerancijos korupcijai apraiškomis lygi, prevenciškai jį įvertinti ir stabdyti galimas korupcijos apraiškas¹⁴.

Per analizuojamąjį laikotarpį CPO LT viešuosiuose pirkimuose nebuvo užfiksuota Korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 9 dalyje nurodytų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų atvejų.

¹²

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSenQ30JbwxAww0gVCQGHjqQx5HY3zVscELIOrhCjRSKRWJz8g/viewform?usp=sf_link

¹³

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfPfrx6tWyl1WdF1MGt1uBAQ4kkKiHAurDTr8xa7tCfJ4M6ig/viewform?usp=sf_link

¹⁴

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdTM3I5w5pokaf-OExJNXRm7JMmJLI5TeOmzlvMwt3Btu4QqQ/viewform>

CPO LT, siekdama išlikti patraukli perkančiosioms organizacijoms, kad jos noriai naudotųsi elektroniniu katalogu ir savanoriškai pavestų vykdyti pirkimus savo vardu, stengiasi formuoti patikimą, aukštus standartus atitinkantį centralizuotų viešųjų pirkimų paslaugų teikimą. Tuo tikslu įstaigoje įdiegta kokybės vadybos sistema (toliau – KVS) pagal LSTEN ISO 9001:2015 reikšmingai prisideda prie antikorporcinės aplinkos formavimo, vystymo ir palaikymo¹⁵.

Įdiegta KVS padeda CPO LT organizuoti veiklą vadovaujantis principais ir taisyklėmis, leidžiančiomis užtikrinti teikiamų paslaugų kokybę, aiškumą, skaidrumą bei efektyviau organizuoti kiekvieno darbuotojo ir visos įstaigos darbą.

CPO LT direktoriaus įsakymu patvirtinti subprocesai pristatomi diagramų forma, kuriose numatyta pirkimo pagal pavedimą proceso įgyvendinimo schema, atsakingų vykdytojų veiklos sritys, schemos papildytos nuorodomis į CPO LT vidinius teisės aktus reglamentuojančius atskirus proceso etapus ar procedūras.

Vertinant CPO LT pirkimų, vykdomų kitų perkančiųjų organizacijų naudai, sritį, kuriai priskirtini ir viešieji pirkimai, vykdomi perkančiųjų organizacijų pavedimu, buvo analizuojami viešuosius pirkimus reglamentuojantys teisės aktai bei šių teisės aktų įgyvendinimą reglamentuojantys poįstatyminiai teisės aktai, taip pat CPO LT vidiniai dokumentai.

Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą nustatyta, kad CPO LT pirkimų pagal pavedimą procesas vykdomas remiantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu, su juo susijusiais poįstatyminiais teisės aktais, taip pat CPO LT vykdomų centralizuotų viešųjų pirkimų tvarkos taisyklėmis¹⁶ (toliau – CPO LT pirkimų tvarkos taisyklės).

Viešuosius pirkimus kitų įstaigų pavedimu vykdo CPO LT direktoriaus įsakymais sudarytos viešųjų pirkimų komisijos arba pirkimo organizatoriai. Viešųjų pirkimų komisijos savo darbe vadovaujasi darbo reglamentu¹⁷.

Viešieji pirkimai perkančiųjų organizacijų pavedimu CPO LT organizuojami vadovaujantis patvirtintu „C-02 Pirkimai pagal pavedimą“¹⁸ KVS procesu, kuriame numatomi kiekvieno pirkimo etapo atsakingi vykdytojai, jų kompetencijos, teisės, pareigos ir terminai. Šiam procesui supaprastinti ir susisteminti pasitelkiama viešųjų pirkimų planavimo ir vykdymo platforma EcoCost (toliau – EcoCost arba Pirkimų valdymo sistema), kuri automatizuoja duomenų surinkimą, jų sisteminimą ir apdorojimą. Ji apima šiuos procesus:

1. metinio poreikio surinkimo ir pirkimų planavimo;
2. pirkimų sujungimo ir konsolidavimo;
3. pirkimo inicijavimo ir vykdymo;
4. pirkimo sutarčių vykdymo stebėsenos.

¹⁶ https://www.cpo.lt/wp-content/uploads/2022/01/CPO-Centralizuot%C5%B3-vie%C5%A1%C5%B3j%C5%B3-pirkim%C5%B3-tvarkos-taisykl%C4%97s_2022_01_01-Aktuali-redakcija.pdf

¹⁷ CPO LT direktoriaus 2017 m. rugsėjo 22 d. įsakymas Nr. 3V-153 „Dėl viešojo pirkimo komisijos darbo reglamento patvirtinimo“

¹⁸ CPO LT direktoriaus 2022 m. kovo 21 d. įsakymas Nr. 16KVS-33 „Dėl viešosios įstaigos CPO LT pagrindinės veiklos srities kokybės vadybos sistemos proceso srauto diagramos „C - 02 Pirkimai pagal pavedimą“ patvirtinimo“

Siekiant optimizuoti pirkimų pagal pavedimą planavimą bei efektyvinti pirkimų inicijavimo ir konsolidavimo procedūras nuo 2022 m. liepos 1 d. CPO LT struktūroje¹⁹ Metodologijos ir mokymų skyriuje įsteigta²⁰ Pirkimų valdymo grupė (toliau – Pirkimų valdymo grupė), kuri atsakinga už nuoseklaus pirkimo pagal pavedimą vykdymo proceso kūrimą ir įgyvendinimą. Pirkimų planavimo etape tinkamai įvertinus pirkimų konsolidavimo ir centralizavimo galimybę bei užtikrinus laiku atliekamą jų inicijavimo mechanizmą vykdant pirkimą pagal pavedimą būtų užtikrinama mažesnė klaidų tikimybė, skaidrumas, efektyvesnis pasiruošimas pirkimui ir jo vykdymas, taupomi žmogiškieji ir laiko resursai.

CPO LT viešųjų pirkimų kitų perkančiųjų organizacijų pavedimu procesas pradedamas metiniu pirkimų poreikio surinkimu ir planavimu. Įstaigos, pavedusios CPO LT atlikti pirkimus, ne vėliau kaip iki einamųjų kalendorinių metų gruodžio 15 dienos Pirkimų valdymo grupei Pirkimų valdymo sistemos priemonėmis pateikia informaciją apie poreikį įsigyti prekių, paslaugų ar darbų kitais kalendoriniais metais, užpildydamos pirkimo poreikio pateikimo formą. Pavedimus suteikusios įstaigos, prieš pateikdamos informaciją apie poreikį įsigyti prekių, paslaugų ar darbų Pirkimų valdymo sistemos priemonėmis, vadovaujantis Numatomos viešojo pirkimo ir pirkimo vertės skaičiavimo metodika²¹, nustatydamos pirkimo vertę privalo remtis skaičiuojamosiomis kainomis, panašių pirkimų praktika, rinkos ir kitais tyrimais. Ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo pirkimų poreikio gavimo, Pirkimų valdymo grupė parengia ir pateikia viešųjų pirkimų plano projektą pavedimą suteikusiai perkančiajai organizacijai. Sudarydama viešųjų pirkimų planų projektus, Pirkimų valdymo grupė įvertina ar pirkimai gali būti atliekami iš centrinės perkančiosios organizacijos CPO LT elektroninio katalogo²², kaip nurodyta Viešųjų pirkimų įstatymo 82 straipsnyje, taip pat, nustatydama pirkimo pradžią ir pirkimo būdą, įvertina pavedimą atlikti pirkimus suteikusią skirtingų perkančiųjų organizacijų panašių pirkimų apjungimo galimybę. Pirkimų, vykdomų CPO LT elektroniniame kataloge, specifika yra ta, kad didžioji dalis procedūrų yra atliekama informacinėse sistemose, kuriose eliminuojamas žmogiškasis veiksnys ir korupcijos tikimybė.

Pažymėtina, kad toks Pirkimų valdymo grupės pirkimų planavimo procesas užtikrina didesnę skaidrumą, nes perkančiųjų organizacijų pateiktą informaciją papildomai tikrina CPO LT darbuotojai. Taip užtikrinama, kad toms pačioms prekėms, paslaugoms ar darbams būtų priskiriami tinkami BVPŽ kodai, kad pirkimai būtų atliekami CPO LT katalogo priemonėmis (tais atvejais kai perkamos paslaugos, prekės ar darbai yra CPO LT kataloge).

Pirkimų planavimą atliekant Pirkimų valdymo sistemos EcoCost priemonėmis sumažėja klaidų tikimybė, nes sistema automatiškai (be specialisto įsikišimo) grupuoja pirkimus pagal BVPŽ kodus, skaičiuoja pirkimų vertes, rekomenduoja pirkimų būdus ir įspėja, jeigu parinktas pirkimo būdas viršija šiam būdui leistiną maksimalią pirkimo vertę. EcoCost yra elektroninis įrankis, kurio pagalba sumažinama žmogiškojo veiksnio įtaka, kuri traktuotina kaip viena iš esminių priešasčių korupcijai atsirasti.

¹⁹ <https://www.cpo.lt/viesosios-istaigos-cpo-lt-struktura/>

²⁰ Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2022 m. balandžio 29 d. įsakymas Nr. 4-675.

²¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/d6742ae25c3c11e7a53b83ca0142260e/asr>

²² <https://katalogas.cpo.lt/katalogas/>

Taip pat pažymėtina, kad, patvirtinus pavedimus vykdyti pirkimus suteikusių perkančiųjų organizacijų planus, perkančiosios organizacijos viešai paskelbia pirkimų suvestines. Informacijos apie numatomus vykdyti viešuosius pirkimus skelbimas vertintinas kaip vienas iš korupcijos rizikos mažinimo bei veiklos skaidrumo užtikrinimo veiksnių, sudarančių prielaidas ne tik susipažinti su skelbiama informacija, bet ir kontroliuoti vykstančius procesus.

CPO LT pirkimų tvarkos taisyklėse numatyta, kad viešuosius pirkimus kitų įstaigų pavedimu vykdo ir atlieka:

1. CPO LT vadovo sudaryta pirkimo komisija – tarptautiniams ir supaprastintiems pirkimams (išskyrus mažos vertės pirkimai, nurodyti 2 punkte);

2. Pirkimo organizatoriai:

- 2.1. mažos vertės pirkimus, atliekamus neskelbiamos apklausos būdu;

- 2.2. nesudėtingus, nedidelio rizikingumo, mažos vertės pirkimus, atliekamus skelbiamos apklausos būdu, CPO LT skyrių vadovų sprendimu.

Didžiąją dalį skelbiamos apklausos būdu atliekamų mažos vertės pirkimų vykdančiai komisijai, o ne pirkimo organizatoriui, mažėja vienasmeniškai priimamų sprendimų, o tai taip pat mažina korupcijos riziką. Komisija ir pirkimų organizatoriai priima visus esminius pirkimų procedūrų sprendimus, vykdo jiems pavestus procedūrinius veiksmus, bendrauja su tiekėjais pirkimo procedūrų metu iki pirkimo sutarties sudarymo. Atskiriems pirkimams arba atskirų rūšių prekių, paslaugų ar darbų pirkimams vykdyti CPO LT gali būti sudaromos atskiros komisijos.

Komisijos darbe gali dalyvauti ir ekspertai, pasirašę nešališkumo deklaraciją ir konfidencialumo pasižadėjimą. Komisijos nariai, pirkimų organizatoriai, ekspertai pirkimo procedūrose gali dalyvauti tik Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai teisės aktų nustatyta tvarka pateikę privačių interesų deklaracijas. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 22 straipsnio 1 dalies nuostatomis, CPO LT patvirtintas darbuotojų viešųjų ir privačių interesų derinimo tvarkos aprašas²³, kuriame numatyta privačių interesų deklaracijų pateikimo tvarka ir kontrolė. CPO LT paskirtas asmuo atsakingas už CPO LT darbuotojų privačių deklaracijų pateikimo kontrolę²⁴, kuriam pavesta kontroliuoti, kaip CPO LT direktoriaus įsakymu sudarytų viešųjų pirkimų komisijų nariai, asmenys, paskirti atlikti viešuosius supaprastintus pirkimus, pirkimų procedūrose dalyvaujantys ekspertai, viešojo pirkimo iniciatoriai, kiti asmenys, einantys pareigas, įtrauktas į CPO LT patvirtintą pareigų, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašą, vykdo Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatas.

Pažymėtina, kad CPO LT, vykdydama centralizuotus viešuosius pirkimus ir pirkimus kitų, skirtingas funkcijas vykdančių perkančiųjų organizacijų pavedimu, vykdo daug specializuotų viešųjų pirkimų, todėl korupcijos pasireiškimo tikimybė didėja. Atsižvelgiant į perkančiųjų organizacijų skirtingus veiklos tikslus, mažai tikėtinas visiškai tapačių objektų poreikis. Todėl labai svarbus perkančiųjų organizacijų atstovų mokymas tinkamai pateikti pirkimų paraiškas, laiku ir profesionaliai

²³ CPO LT direktoriaus 2019 m. birželio 27 d. įsakymas Nr. 3V-215 „Dėl viešosios įstaigos CPO LT darbuotojų viešųjų ir privačių interesų derinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

²⁴ CPO LT direktoriaus 2021 m. vasario 15 d. įsakymas Nr. 3V-35 „Dėl asmens, atsakingo už viešosios įstaigos CPO LT darbuotojų privačių interesų deklaracijų pateikimo kontrolę, paskyrimo“

atlikti „namų darbus“ bei objektyviai identifikuoti institucijos poreikį, jį planuoti, atlikti rinkos analizę ir teisingai pateikti pirkimo paraišką.

Siekiant efektyviai spręsti problemą dėl iš perkančiųjų organizacijų, pavedusių pirkimus vykdyti CPO LT, gaunamų techninių specifikacijų korektiškumo, bus plečiama CPO LT kompetencinė-ekspertinė konkretaus objekto vertinimo veikla. Pavedusios vykdyti pirkimus perkančiosios organizacijos galės pateikti ne baigtinį techninės specifikacijos projektą, o reikalavimus objektui, kai CPO LT pirkimų vadovai ir specialistai turės įvertinti jų objektyvumą ir, atlikę rinkos tyrimą/analizę, parengs techninės specifikacijos projektą ir teiks jį derinti pirkimą vykdyti jų vardu pavedusiai institucijai.

Siekiant ateityje sklandžiai vykdyti pirkimus, kurių objektų techninių specifikacijų parengimui ir įvertinimui reikalingos ekspertinės kompetencijos, būtina didinti ir CPO LT darbuotojų dalykinės žinias, ugdyti jų profesinį potencialą.

CPO LT veiklos efektyvumo didinimo 2022 m. priemonių plane numatyta 1.3. priemonė „Į viešųjų pirkimų profesionalumo kėlimą, marketingo, paslaugų kokybės gerinimą orientuotų CPO LT darbuotojų mokymų organizavimas“. Kurioje nurodyti veiksmai:

- 1) surinkti, susisteminti ir nustatyti prioritetinius darbuotojų mokymosi poreikius;
- 2) sudaryti CPO LT mokymų planą, kuriame būtų numatoma temos, preliminarus mokymų laikas ketvirčiais, mokymo tipas (išoriniai/vidiniai), mokymo forma (kontaktinis/nuotolinis);
- 3) inicijuoti vidines mokymų sesijas/diskusijas pasiruošimo viešųjų pirkimų specialisto pažymėjimui gauti;
- 4) anketavimo būdu atlikti mokymų efektyvumo vertinimą. Planuojamas rezultatas – aukštesnė CPO LT darbuotojų kompetencija, leidžianti pritraukti naujus klientus ir teikti kokybiškesnes paslaugas.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo laikotarpiu įgyvendinant 1.3. priemonę atlikta visų CPO LT darbuotojų apklausa mokymų poreikiams nustatyti ir, derinant su vadovais (skyrių vadovais, direktoriaus pavaduotojais, direktore), atsižvelgiant į įstaigos finansines galimybes išskirti prioritetiniai mokymo poreikiai. Sudarytas 2022 m. mokymo planas, kuriame išskirti:

- a) vidiniai CPO LT darbuotojų mokymai, pasitelkiant vidinius ar išorės konsultantus;
- b) išoriniai CPO LT darbuotojų mokymai, kai darbuotojai siunčiami į mokymo įstaigų organizuojamus mokymus;
- c) numatytos ir galimos mokymų formos: kontaktiniai ar nuotoliniai.

Mokymų planas CPO LT darbuotojams prieinamas dokumentų saugykloje. CPO LT naujokams vykdyti mokymai, kurių pagrindinė tema – viešųjų pirkimų vykdymas. Siekiant pagerinti CPO LT darbuotojų psichologinę-emocinę sveikatą, perdegimo darbe prevencijos tikslais organizuoti vidiniai nuotoliniai mokymai nuovargio (perdegimo), įtampos dėl karantino, karo grėsmės tema. Viešuosius pirkimus vykdančioms darbuotojams organizuoti vidiniai „Projektų valdymo“ mokymai. CPO LT darbuotojai dalyvavo ir išoriniuose mokymuose – viešųjų pirkimų konferencijose ir mokymuose, finansų apskaitos, darbo teisės. Siekiant gerinti komunikacijos ir klientų aptarnavimo įgūdžius, CPO LT darbuotojams organizuoti komunikacijos mokymai su išoriniu lektoriumi. Po vidinių mokymų atliekama apklausa mokymų efektyvumui vertinti. Siekiant efektyviai integruoti CPO LT naujokus, vykdyti vidiniai dviejų dalių mokymai, kurių pagrindinė tema – viešųjų pirkimų vykdymas. Dalis CPO

LT darbuotojų kvalifikaciją kėlė Ekonominio bendradarbiavimo plėtros organizacijos (EBPO), kartu su Ekonomikos ir inovacijų ministerija bei Viešųjų pirkimų tarnyba organizuotuose 4 dienų trukmės išoriniuose mokymuose „Profesionalumo kompetencijų kėlimas viešųjų pirkimų srityje“. Atsižvelgiant į nustatytus reikalavimus viešuosius pirkimus vykdyti „žaliai“ ir išaugusį „žaliųjų kriterijų“ taikymo žinių poreikį, CPO LT darbuotojai dalyvavo vidiniuose mokymuose „Aplinkos apsaugos vadybos sistemos. Taip pat, „žaliųjų pirkimų“ vykdymo žinios buvo gilinamos vidiniuose mokymuose-diskusijoje „Žaliųjų kriterijų“ taikymas viešųjų pirkimų praktikoje. Organizuoti mokymai dėl ekonominio naudingumo kriterijų nustatymo ir taikymo Ecocost sistemoje. Siekiant tinkamai nustatyti kainos perskaičiavimo taisykles sutartyse, suorganizuoti Lietuvos statistikos departamento mokymai apie Oficialiosios statistikos portalą, rodiklių duomenų bazę ir kainų statistiką. Tikslu stiprinti CPO LT antikorporcinę aplinką organizuota Specialiųjų tyrimų tarnybos atstovės paskaita „Korupcijos samprata ir pasireiškimas Lietuvoje. Korupcijos rizikos viešuosiuose pirkimuose“.

CPO LT siekia ne tik didinti darbuotojų kompetenciją, bet ir ją „pasimatuoti“, tuo tikslu CPO LT darbuotojai dalyvavo ProcurCompEU – Europos viešųjų pirkimų specialistų kompetencijų sistemos vertinime. CPO LT kaip kompetencijų centras, turintis ambiciją nuolat tobulėti ir didinti darbuotojų profesines žinias bei praktinius įgūdžius dalyvaujant bendrame su EBPO projekte „Viešojo sektoriaus efektyvumo didinimas Lietuvos viešųjų pirkimų sistemoje įgyvendinant centralizavimą ir profesionalizavimą reformą“ dalyvavo ProcurCompEU – Europos viešųjų pirkimų specialistų kompetencijų sistemos vertinime. ProcurCompEU – tai Europos Komisijos sukurta priemonė, skirta viešųjų pirkimų profesionalumui didinti. Apibrėžus 30 pagrindinių kompetencijų, ji yra bendras orientyras viešųjų pirkimų specialistams Europos Sąjungoje ir už jos ribų. Joje pripažįstama ir remiama viešųjų pirkimų, kaip strateginės funkcijos, užtikrinančios viešąsias investicijas į tvarų augimą, svarba. ProcurCompEU padeda organizacijoms suburti specialistų komandas, kurių reikia strateginiams valstybės tikslams pasiekti, ir skatina karjerą viešųjų pirkimų srityje. Ji padeda atskiriems viešųjų pirkimų specialistams įvertinti savo kompetenciją ir palengvina mokymąsi bei profesinį tobulėjimą. Ji taip pat padeda mokymo paslaugų teikėjams parengti tinkamas mokymo programas.

Siekiant mažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę CPO LT didina kompetencijas tų darbuotojų, kurie labiau įsitraukia į techninės specifikacijos rengimą, ekspertinį vertinimą ir ieško galimybių maksimaliai standartizuoti techninių specifikacijų šablonus. CPO LT parengė bei patvirtino standartinius kvalifikacijos ir kitus reikalavimus tiekėjams²⁵. Perkančiosios organizacijos dažnu atveju pavesdamos pirkimus vykdyti CPO LT nenuosekliai atlieka „namų darbus“ ir nepasidomi rinkos tendencijomis, jos dalyviais, jų pokyčiais ir kvalifikaciniais reikalavimais. Tokiu būdu metai iš metų inicijuojant pirkimus ir nurodant tuos pačius kvalifikacinius reikalavimus ribojama rinkos dalyviu sąžininga konkurencija ir sudaroma tikimybė korupcijos tikimybei atsirasti. Nustačius standartinius kvalifikacinius reikalavimus tiekėjams ir CPO LT atlikus rinkos analizę korupcijos tikimybė mažinama.

²⁵ CPO LT direktoriaus 2021 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 3V-504 „Dėl standartinių kvalifikacijos ir kitų reikalavimų tiekėjams patvirtinimo“

Viešųjų pirkimų centralizavimas standartizuojant pirkimo dokumentus pritaikant juos sisteminiam pirkimų vykdymui (Atviro konkurso (tarptautinio ir supaprastinto), neskelbiamos apklausos, skelbiamos apklausos) iš esmės mažina korupcijos tikimybę, kadangi lieka mažiau galimybių pirkimo sąlygas pritaikyti konkrečiam tiekėjui ar jo produktui. CPO LT pagal poreikį nuolat atnaujina automatiškai generuojamus sisteminio pirkimo viešojo pirkimo komisijos protokolus. Sugeneruoti protokolai derinami, pasirašomi ir saugomi Pirkimų valdymo sistemoje.

CPO LT Metodologijos ir mokymų skyriaus pagalba, kuriant antikorupcinę aplinką ir užtikrinant nuoseklų ir aiškų vidinių procesų reglamentavimą, vykdamas pirkimą pagal pavedimą įgyvendinami planavimo ir vykdymo proceso elementai. Viena iš efektyviausių kovos su galima korupcija priemonių Standartizuotų pirkimo sąlygų ir viešojo pirkimo sutarčių taikymas, vieningos praktikos formavimas to paties tipo sutartyse. Tuo tikslu CPO LT veiklos efektyvumo didinimo 2022 m. priemonių plane²⁶ numatyta 1.5. priemonė „Rangos darbų centralizuotų pirkimų standartinės sutarties parengimas“. Kurioje nurodyti veiksmai:

1) išanalizuoti rangos darbų srities centralizuotų pirkimų sutartis ir teismų praktiką;

2) parengti ir pritaikyti rangos darbų centralizuotų pirkimų standartinę sutartį. Planuojamas rezultatas – parengta rangos darbų centralizuotų pirkimų standartinė sutartis, unifikuota CPO LT praktika ir dokumentacija. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo laikotarpiu įgyvendinant 1.5. priemonę buvo parengtas Rangos darbų centralizuotų pirkimų standartinės sutarties projektas.

Siekiant užtikrinti viešojo pirkimo skaidrumą CPO LT pirkimo procesas sudėliotas taip, kad būtų užtikrinamas skirtingų asmenų dalyvavimas nuo pirkimo iniciavimo iki pirkimo sutarties sudarymo, tokiu būdu užtikrinama, kad pirkimų procese dalyvautų nepriklausomi (pavaldumo santykiais nesiejami) ir nešališki asmenys:

* *Pirkimo iniciatorius* (pirkimo plano pateikimas, pirkimo objekto aprašymo pateikimas);

* *Pirkimo vadovas* (pirkimo iniciatoriaus pateiktos informacijos patikrinimas, pirkimo sąlygų parengimas, rinkos konsultacijų vykdymas);

* *Pirkimo komisija* (sudaroma iš CPO LT darbuotojų, jeigu pirkimas pagal pavedimą į komisiją įtraukiamai perkančiosios organizacijos darbuotojai);

* *Ekspertai* (pasitelkiami CPO LT ekspertai arba išorės ekspertai tiek pirkimo sąlygų rengimo etape tiek pasiūlymų vertinimo etape);

* *Pretenzijų nagrinėjimo komisija* (nagrinėja pretenzijas).

Svarus korupcijos tikimybės identifikavimo kriterijus tai viešojo pirkimo metu gaunama tiekėjo pretenzija. Siekiant įsivertinti viešojo pirkimo dalyvių identifikuojamas rizikas ir problemas 2022 m. CPO LT atlikta gautų viešųjų pirkimų pretenzijų apžvalga, kurios tikslas – susisteminti ir apžvelgti gautas pretenzijas, pagal gautas pretenzijas identifikuoti sisteminės viešųjų pirkimų, vykdomų CPO LT, klaidas ir pasiūlyti sprendimus.

Apžvalgoje pretenzijos sugrupuotos pagal tam tikrus viešųjų pirkimų proceso požymius:

- pretenzijos dėl pirkimo sąlygų (techninės specifikacijos, kvalifikacijos reikalavimų, per mažos kainos ribos);

²⁶ CPO LT direktoriaus 2022 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. 3V-102 „Dėl viešosios įstaigos CPO LT veiklos efektyvumo didinimo 2022 m. priemonių plano atsakingų vykdytojų paskyrimo“

- pretenzijos dėl laimėjusio pasiūlymo;
- pretenzijos dėl pasiūlymų atmetimo;
- atskirai išskirtos pretenzijos, susijusios su neįprastai maža kaina.

Pretenzijų nagrinėjimo tvarka CPO LT nustatyta CPO LT direktoriaus įsakymu²⁷. Visas CPO LT gautas pretenzijas nagrinėja pretenzijų nagrinėjimo komisija, sudaryta iš teisininkų ir Metodologijos ir mokymų skyriaus darbuotojų. Galutinį sprendimą dėl pretenzijos priima direktorius, pasirašydamas atsakymą į pretenziją (pretenzijų komisijos siūlymas – patarimojo, o ne sprendžiamojo pobūdžio). Gautos pretenzijos registruojamos Dokumentų valdymo sistemoje (toliau – DVS). Atsakymai į pretenzijas vizuojami pretenzijos komisijos narių ir pasirašomi CPO LT direktoriaus DVS, siunčiami tiekėjams CVP IS ar CPO IS priemonėmis.

Atliktoje CPO LT gautų pretenzijų apžvalgoje viena iš rekomendacijų vykdant pirkimus pagal pavedimą įvertinti situaciją dėl papildomų ekspertų ar konsultacijų su perkančiosiomis organizacijomis poreikio. Ypač kai gali įtarimai, kad perkančiosios organizacijos paskirti ekspertai neturi pakankamai išmanymo, kompetencijų, žinių, ar gebėjimų suformuluoti perkamo objekto techninį aprašymą, kvalifikacijos reikalavimus.

Siekiant stiprinti CPO LT antikorpacinę aplinką svarbu užtikrinti tinkamą vidaus kontrolės proceso įgyvendinimą. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymu, Lietuvos Respublikos finansų ministro 2020 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 1K-195 „Dėl vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo įgyvendinimo“ ir siekiant CPO LT tinkamai įgyvendinti vidaus kontrolę bei antikorpacinės aplinkos vadybą patvirtinta atnaujinta CPO LT vidaus kontrolės politika²⁸, kurios tikslas – pasiekti, kad CPO LT darbuotojai:

1. laikytųsi teisės aktų, reglamentuojančių CPO LT veiklą, reikalavimų;
2. užtikrintų centralizuotų viešųjų pirkimų, pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, ir daugiabučių namų atnaujinimui (modernizavimui) vykdyti skirtų pirkimų efektyvų ir skaidrų vykdymą, racionalų lėšų ir administracinių išteklių panaudojimą;
3. saugotų CPO LT turtą nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ar kitų neteisėtų veikų;
4. vykdytų veiklą laikydamasi patikimo finansų valdymo principo, grindžiamo:
 - 4.1. ekonomiškumu, kuris suprantamas kaip minimalus išteklių panaudojimas, užtikrinant tinkamą CPO LT vykdomos veiklos kokybę;
 - 4.2. efektyvumu, kuris suprantamas kaip geriausias naudojamų išteklių ir vykdomos veiklos (kiekio, kokybės ir laiko požiūriu) santykis;
 - 4.3. rezultatyvumu, kuris suprantamas kaip nustatytų veiklos tikslų ir planuotų rezultatų pasiekimo lygis;
5. teiktų patikimą, aktualią, išsamią ir teisingą informaciją apie savo finansinę ir kitą veiklą;

²⁷ 2021 m. rugsėjo 29 d. CPO LT direktoriaus įsakymas Nr. 3V-417 „Dėl viešosios įstaigos CPO LT gautų pretenzijų dėl viešųjų pirkimų vykdymo nagrinėjimo“

²⁸ 2022 m. spalio 7 d. CPO LT direktoriaus įsakymas Nr. 3V-302 „Dėl viešosios įstaigos CPO LT vidaus kontrolės politikos bei ją įgyvendinančio tvarkos aprašo patvirtinimo ir vidaus kontrolės užtikrinimo darbo grupės sudarymo“

6. veikų kaip visuma priemonių, užtikrinančių veiklos kokybės ir antikorupcinės vadybos sistemų tikslų ir uždavinių įgyvendinimą.

Tinkamas ir nuoseklus CPO LT vidaus kontrolės politikos įgyvendinimas sudarys papildomas priemones ir galimybes galimas korupcijos rizikas sumažinti iki minimumo. Tuo tikslu patvirtintas CPO LT Vidaus kontrolės politikos įgyvendinimo tvarkos aprašas²⁹, kuriame detalai reglamentuotas CPO LT vidaus kontrolė organizavimas, kad būtų tinkamai užtikrinamas CPO LT veiklos kokybės ir antikorupcinės aplinkos vadybos sistemų principų įgyvendinimas.

Antikorupcinė aplinka CPO LT kuriama ir stiprinama vadovaujantis CPO LT kovos su korupcija 2020-2022 metų programa³⁰. Įgyvendinant šios programos priemonių plano 3 uždavinio „Užtikrinti korupcijos prevencijos reikalavimų įgyvendinimą“ 3 priemonę „Atlikti CPO LT darbuotojų apklausą siekiant nustatyti ir įvertinti CPO LT veiklos sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė“. 2022 m. rugsėjo 28 d. atlikta CPO LT elektroninio katalogo perkančiųjų organizacijų ir tiekėjų, CPO LT darbuotojų Antikorupcinės aplinkos vertinimo apklausa, taip pat įvertinti CPO LT elektroninio katalogo priemonėmis vykdomos apklausos pildant užsakymą apklausos 2022 m. rezultatai. Apklausa skirta išsiaiškinti galimą korupcijos tikimybę profesinėje veikloje. Jų tikslas – stebėti pokytį ir nustatyti, ar pasitaiko korupcijos apraiškų bendradarbiaujant su tiekėjais ar pirkimus vykdyti pavedusių perkančiųjų organizacijų atstovais.

2022 m. CPO LT veiklos plano 1 lentelės 8 punkte nustatytas CPO LT veiklos vertinimo kriterijus „Pasitikėjimas CPO LT (manančių, kad CPO LT veikla skaidri ir patikima, dalis), proc. \geq 96“. Nustatytas kriterijus įpareigoja CPO LT siekti absoliutaus skaidrumo visose galimose veiklos srityse. Įvertinus atliktų apklausų rezultatus, kuriose viso dalyvavo rekordinis skaičius respondentų – net 1791 (perkančiųjų organizacijų atstovai – 1672; tiekėjų atstovai – 87, CPO LT darbuotojai – 32), nustatyta, kad net 96 proc. respondentų mano, kad CPO LT veikla yra skaidri ir patikima.

CPO LT, siekdama vykdyti skaidrią ir korupcijos apraiškoms atsparią veiklą, glaudžiai bendradarbiauja su Specialiųjų tyrimų tarnybos atstovais, kurie periodiškai CPO LT darbuotojams vykdo antikorupcinio švietimo mokymus.

Įgyvendinant Programos priemonių plano 2 uždavinio „Padėti atskleisti ir sumažinti korupcijos priežastis, galinčias sudaryti sąlygas neskaidriai CPO LT darbuotojų ir CPO LT informacinių sistemų naudotojų veiklai“ 2.2. priemonę „Vykdyti darbuotojų mokymus siekiant lavinti įgūdžius atpažinti korupcinius veiksnius atliekant darbinės funkcijas“ CPO LT darbuotojai turėjo galimybę dalyvauti antikorupcinio švietimo nuotoliniuose mokymuose:

1. 2022 m. gegužės 12 d. Specialiųjų tyrimų tarnybos mokymai tema „Korupcijos samprata ir pasireiškimas Lietuvoje. Korupcijos rizikos viešuosiuose pirkimuose“;

1. 2022 m. spalio 13 d. Specialiųjų tyrimų tarnybos mokymai tema „Korupcijos samprata ir pasireiškimas Lietuvoje. Dovanų politika“;

3. 2021-2022 m. organizuojami „Skaidrumo akademijos“³¹ ekspertiniai nuotoliniai renginiai.

²⁹ 2022 m. spalio 7 d. CPO LT direktoriaus įsakymas Nr. 3V-302 „Dėl viešosios įstaigos CPO LT vidaus kontrolės politikos bei ją įgyvendinančio tvarkos aprašo patvirtinimo ir vidaus kontrolės užtikrinimo darbo grupės sudarymo“

³⁰ 2020 m. kovo 31 d. CPO LT direktoriaus įsakymu Nr. 3V-199 patvirtinta Viešosios įstaigos CPO LT kovos su korupcija 2020-2022 metų programa

³¹ <https://skaidrumoakademija.lt/>

Daugiau informacijos apie CPO LT Programos priemonių plano įgyvendinimą galima rasti CPO LT 2020–2022 metų kovos su korupcija programos įgyvendinimo priemonių plano vykdymo 2021 m. ataskaitoje, kuri pavišinta CPO LT internetinės svetainės skiltyje „Korupcijos prevencija“³².

Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą CPO LT vykdomų viešųjų pirkimų srityje nustatyta, patvirtintuose CPO LT viešuosius pirkimus reglamentuojančiuose teisės aktuose numatyta sprendimų priėmimo tvarka yra skaidri, o vidaus kontrolės sistema patobulinta, išplėtota ir veikia tinkamai.

Siūlomos korupcijos riziką mažinančios priemonės CPO LT vykdomų viešųjų pirkimų kitų perkančiųjų organizacijų pavidimu srityje:

1. parengti ir patvirtinti naują 2023–2025 metų CPO LT kovos su korupcija programą;
2. įdiegti ISO 37001 Antikorupcinės vadybos sistemą;
3. palaikyti ir vystyti kokybės vadybos sistemą ISO 9001;
4. standartiniuose pirkimo dokumentuose, pirkimų pagal pavidimą ir CPO LT elektroninio katalogo sutartyse, CPO LT veiklos partneriams (perkančiosioms organizacijoms ir tiekėjams) nustatyti antikorupcinius įsipareigojimus³³;
5. kartu su Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos atstovais tęsti korupcijai atsparios aplinkos stiprinimo mokymų ciklą CPO LT darbuotojams;
6. organizuoti vidinius ir/arba išorinius mokymus viešųjų pirkimų procedūras atliekantiems darbuotojams dalykinių žinių ugdymo temomis;
7. organizuoti vidinius ir/arba išorinius mokymus pirkimus pavidusių vykdyti institucijų iniciatoriams techninių specifikacijų rengimo temomis.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės tyrimo išvada, kad pagrindiniai įrankiai, kuriuos CPO LT telkiasi kovoje su korupcija, yra tikslus ir aiškus veiklos procesų reglamentavimas, jų kontroliavimas vidiniais teisės aktais, vykdomų procedūrų, sprendimų skaidrumas, viešumas ir antikorupcinis švietimas įstaigoje, Kokybės vadybos ir Antikorupcinės vadybos sistemų standartų įdiegimas, vidaus kontrolės užtikrinimas, bendradarbiavimas su pirkimų vykdymo funkciją CPO LT pavidusių institucijų darbuotojais, gilinant jų ir CPO LT darbuotojų viešųjų pirkimų, rinkos analizės ir planavimo, dalyko ekspertines, elektroninio planavimo įrankio EcoCost naudojimosi žinias ir įgūdžius. Didinti antikorupcinio švietimo ir CPO LT, kaip stipriausio įrankio kovoje su korupcija viešuosiuose pirkimuose, viešinimo galimybes.

³² <https://www.cpo.lt/wp-content/uploads/2021/01/CPO-LT-2020-2022-m.-KKP-igyvendinimo-priemoniu-plano-vykdymo-ataskaita-2020-m.pdf>

³³ Antikorupcinės vadybos sistemos standarto ISO 37001:2016 gairės A.10 „Stropus patikrinimas“, A.13.1.2 „Nekontroliuojami veiklos partneriai“, A.14 „Antikorupciniai įsipareigojimai“